

Motion till riksdagen

1985/86: Jo274

Ingvar Eriksson m. fl. (m)

Jordbruket i Skåne

Skåne är vårt lands kornbod. Jordbruksnäringen har i hög grad satt sin prägel på Skåne och dess näringsliv.

Lantbruket i Skåne har stor betydelse för sysselsättningen. Räknar man in alla de som arbetar inom skogsbruket samt inom vidareförädlingen i livsmedels- och skogsindustri, transporter osv. får en mycket stor del av vårt landskaps invånare sin bärning direkt eller indirekt från jordbruksnäringen. I vissa regioner inom t. ex. L-län är av industrins totalt anställda över 36% knutna till livsmedels- och skogsindustrin.

Lönsamheten inom jordbruket är dålig. Många jordbrukare har det ekonomiskt besvärligt. Antalet konkurser har också ökat med åtföljande tragedier.

Orsaken till denna negativa utveckling är den höga räntenivån, avsättningssvårigheter med åtföljande överskott och låga exportpriser.

Överskottsproduktionen är i det korta perspektivet ett producentproblem. Det är nämligen producenterna som får bära exportförlusterna. På sikt bör det svenska jordbrukets, och inte minst då det skånska, effektivitet bli en stor tillgång.

En del politiker och andra "tyckare" ifrågasätter effektivitetens värde samtidigt som man kräver hög effektivitet genom ett s. k. effektivitetsavdrag vid prisförhandlingar mellan staten och jordbruket. Detta är orimligt, inte minst på grund av att lantbruket är inne i en bantnings- och anpassningsprocess. Effektivitetsavdragen kan starkt ifrågasättas.

Framtidens jordbruk

I botten på en framtida jordbrukspolitik måste beredskapsfrågan läggas. Den ökade sårbarheten i modern livsmedelsproduktion måste beaktas. Försörjningstryggheten står och faller med bibehållet effektivt och livskraftigt jordbruk.

En sund samhällsekonomi är en förutsättning för ett livskraftigt svenskt jordbruk. Det höga ränteläget som bl. a. är orsakat av den statsfinansiella obalansen och vår höga inflation har slagit hårt mot den kapitalintensiva jordbruksnäringen. Höga skatter, inte minst förmögenhetsskatterna, slår hårt mot det skånska jordbruket med dess rationaliserade enheter.

Jordbrukets livskraft och fortbestånd måste garanteras. Möjligheter att bedriva ett rationellt jordbruk inom ramen för ett gränsskydd som är

likvärdigt med andra industriländers gränsskydd skall stå fast. Konkurrens på lika villkor skall således eftersträvas.

Det har talats om att regionalpolitiskt stöd skulle klaras av näringen självt. Vi anser att det regionalpolitiska stödet till Norrland skall betalas av staten, inte av bönderna i Skåne. PM-index återinförs vid prisförhandlingarna och regleringskassorna som till största delen utgörs av lantbrukets pengar, måste utnyttjas på ett smidigare och snabbare sätt. Användningen måste syfta till en bättre produktionsanpassning.

Skördeskadeskyddets utformning måste snabbt lösas. Det nuvarande skyddet måste breddas och förbättras.

Socketbetsodlingen är en viktig gröda i Skåne. Odlingen måste ha minst sin nuvarande omfattning.

Fabrikspotatisodlingen skall bibehållas och utvecklingen av nya produkter av såväl sockerbetor, potatis och spannmål måste stimuleras. Skall detta bli möjligt måste ren dumpning av produkter från omvärlden förhindras.

Stärkelseindustrin befinner sig för närvarande i ett expansivt skede. I dag är den svenska marknaden drygt 105 000 ton. Vid mitten av 1990-talet bedöms marknaden ha ökat med mer än 50 %. Hälften av stärkelseprodukterna går i dag till pappersindustrin. Ny teknik och ökande krav på papperstillverkningen bedöms snabbt öka användningen av stärkelse. Potatisstärkelsens höga kvalitet kan här spela en viktig roll. I dag satsas mycket på forskning och utveckling inom stärkelseområdet. Det är väsentligt för det skånska jordbruket att denna forskning främjas.

Viktigt för det framtida skånska jordbruket är också att stimulera alternativodling av proteingrödor och grödor för energi- och industriråvaror. Odlingen av spannmål bör i ökad uteträckning inriktas på specialprodukter av hög kvalitet lämplig för export såsom malkorn, grynhavre samt vete med hög proteinhalt. Behovet av foderprotein bör i ökad utsträckning baseras på inhemsk växtråvara. Tillverkning av industrisprit och etanol från olika jordbruksprodukter bör komma i gång. Undersökningar måste göras i syfte att utröna om det är möjligt att producera fiberråvara och råvara för biokemisk industri.

Jordbrukets utveckling i Skåne är beroende av kvalificerad forskning och utvecklingsarbete. I Skåne finns företag med goda resurser inom växtforskning m. m. Väsentligt för jordbrukets utveckling är också att Alnarp och Lunds universitet tillförsäkras goda resurser för denna för jordbruket så vitala forskning och utveckling.

Exporten av livsmedel måste främjas. Den består i dag till drygt hälften av icke förädlade varor. Exportandelen av förädlade varor bör höjas. Det är väsentligt att den skånska livsmedelsindustrins utvecklingsmöjligheter tillvaratas inte minst på exportsidan. En översyn gällande problemställningar kring en ökad livsmedellexport är mycket angelägen.

Hemställan

Mot 1985/86

Vi hemställer

Jo274

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående jordbruket i Skåne.

Stockholm den 27 januari 1986

Ingvar Eriksson (m)

Margit Gennser (m)

Per Stenmarck (m)